Студијски програм: Основне академске студије – Студије наука безбедности

Назив предмета: Основи геополитике

Наставник: др Жарко Обрадовић, ванредни професор; мс Михајло Копања, сарадник у настави

Статус предмета: обавезни / научно-стручни (НС)

Број ЕСПБ: 5

Услов: -

Циљ предмета

Сазнајни циљеви предмета подразумевају упознавање студената са: појмовним одређењем геополитике, коренима и генезом геополитичких теорија као и правцима развоја савремене геополитичке мисли; односом између геополитичке теорије и геополитичке праксе; значајем територије у геополитичкој теорији и пракси; основним обележјима геополитичког амбијента после хладног рата; геополитиком са позиције глобалне силе; изазовима глобалне доминације и замкама хегемоније; чиниоцима будућих геополитичких промена; перспективама светског поретка; регионалним аспектима геополитике; Европом и Балканом између уједињења и нових подела.

Процесни циљеви предмета подразумевају развој: свести о важности геополитике за положај држава и укупне међународне односе у свету; знања о геополитичком положају и интересима (циљевима) држава; способности препознавања утицаја геополитичких интереса на деловање држава, њихов положај и стање у међународној заједници; теоријских основа за разумевање процеса у међународној заједници и промишљање актуелних догађаја и предвиђање будућих процеса у међународној заједници.

Исход предмета :

Након реализоване наставе студенти ће бити у могућности да сагледају геополитичке односе у свету; разликују мотиве деловања (геополитичке интересе) држава; идентификују кључне геополитичке карактеристике држава и области који одређују деловање држава; разумеју геополитичка превирања у међународној заједници; препознају међусобну интеракцију геополитичких интереса држава и геополитичког значаја одређених простора (региона и подрегиона); самостално промишљају актуелне геополитичке догађаје и дају основна предвиђања будућих геополитичких дешавања.

Садржај предмета

Теоријска настава

У оквиру теоријске наставе студенти ће обрадити следеће теме: одређење геополитике као науке и као облика политичког деловања; најзначајнији представници геополитичке мисли од времена античке епохе до савременог доба-теоријски ставови и схватање значаја одређених простора за геополитички положај и деловање држава; однос између геополитичке теорије и геополитичке праксе; територија као одредница државе и димензија геополитичког понашања држава; геополитички амбијент после хладног рата - свет једне суперсиле, положај и улога осталих држава; изазови глобалној доминацији и замке хегемоније; чиниоци будућих геополитичких промена; перспективе светског поретка-крај униполарног поретка и мултиполарни свет (односи између великих сила и осталих држава); регионални аспекти геополитике (врсте региона, регионални лидери, перспективни и проблематични региони);Европа и Балкан између уједињења и нових подела (будућност Европске уније).

Практична настава

Посета Министарству спољних односа. Дебате на тему актуелних дешавања у свету и значај геополитике за деловање држава и стање у међународној заједници.

Литература

Обавезна:

Килибарда,З. (2008), Основе Геополитике,Београд, Универзитет у Београду-Факултет безбедности, ISBN 978-86-7549-819-3 Допунска:

Обрадовић, Ж. (2011), Геополитика Србије, Београд, ISBN 978-86-7747-437-9

Obradović, Ž. (2015), Balkan ethnic enigma: 20th and 21 Century,Belgrade,Cigoja press, ISBN 978-86-531-01602

Степић, М. (2016), Геополитика: идеје,теорије,концепције, Београд, Институт за политичке студије, ISBN978-86-7419-289-4

Miršajmer, Dž., (2017), Tragedija politike velikih sila, Beograd, Čigoja štampa, ISBN978-86-531-0321-7 COBISS.SR-ID 243242252

Дугин, А., (2004), Основи геополитике- геополитичка будућност Русије,Зрењанин,Еко Прес

Novi put svile: Evropska perspektiva (bezbednosni izazovi/rizici unutar Inicijative 16+1), Ured. V.Cvetković,Beograd, Univerzitet u Beogradu-Fakultet bezbednosti, ISBN 978-86-80144-24-5 https://doi.org/10.18485/fb_nps.2018

Kisindžer, H., (2017), Diplomatija,Podgorica, Kosmos izdavaštvo, ISBN 978-86-6369-150-6 COBISS.SR-ID 238489100 Килибарда,З. Младеновић,М. Ајзенхамер,А., (2014), Геополитичке перспективе савременог света,Београд,Универзитет у Београду-Факултет безбедности, ISBN 978-86-84089-91-9 Hantington, S., (2000), Sukob civilizacija, Podgorica, CID;Romanov			
Број часова активне наставе 4/60	Теоријска настава: 3/45	Практична настава: 1/15	
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, презентације, колоквијуми, израда семинарског рада, радионице, дебате			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	5	**писмени испит**	30
практична настава	5	**усмени испт**	10
Колоквијум-и	40		
семинар-и	10		